

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 179.

V Ljubljani, v ponedeljek 6. avgusta 1888.

Letnik XVI.

Kdo vlada v Avstriji?

△ Že večkrat smo na tem mestu dokazovali, da židovska stranka namerava s svojim mogočnim časnikarstvom uničiti vsako pozitivno vero, posebno pa krščanstvo. Že sedaj je žid popolnoma enak kristjanu v javnem življenju. Podobni bi bili ptiču noju, ko bi si prikrivali resnico. Da ne tratimo časa, opomniti hočemo le na tri dogodke v novjšem času.

Ko se je koncem lanskega leta tresla francoska republika, kako so tugovali naši židovski listi boječ se monarhije. In ko je bil izvoljen Carnot, bilo je veselje v Izraelu. Slikali so ga kot svetnika in edinega moža, ki more rešiti republiko pogina. In kako znajo krivonosni časnikarji slikati državne razmere! Smelo trdijo, da je le v republici mogoče ozdraviti globoke rane korupcije, v monarhiji to ni mogoče. Znani žid Aleksander Scharf, ki si je nagraбил milijone, piše v svojem listu „Sonn- und Montags-Ztg.“: „V republici pride vse na dan, v monarhiji vse prikrijejo. V republici nepristransko in neusmiljeno pravosodje, tukaj tajno skrivanje“. Ta žid piše pod naslovom „Vive la république“ take stvari, da bi moral pristaviti še „à bas la monarchie!“, da bi svetu odkril, kar mu teži srce. In vendar je vse do zadnje pike zlagano. Učil se je svojega rokodelstva v Parizu, in to rokodelstvo ima zlato dno. V Parizu pa taki Scharfi rasto v mejah kot divjaki, zato pa razumen čitatelj takoj ugane, koliko je resnice na njegovih besedah. Ali naj iz zgodovine dokazujemo pravi razloček mej monarhijo in republiko? Mnogo je gnjilega tudi v monarhijah, tega ne moremo in ne smemo tajiti, a ta gnjiloba, korupcija, brez mere mogoča je le tam, kjer si je židovstvo priborilo neomejeno oblast. Kjer je zamrlo krščansko življenje in so se vgnezdili semitski nazori o svetu, tam pokajo državni stebri, tam kaže rebra streha državnega poslopja.

Razloček mej krščansko monarhijo in francosko

republiko je, ostane ta: V republici poslužujejo se stranke napak svojih nasprotnikov v politične namene, zlo pa ali vzrok teh napak ostane, ker mu ne izrujejo korenin, in te so židovski kapital. V monarhiji pa je dedni vladar že sam na sebi jez proti premogočnemu židovskemu vplivu. Dalje je vladar s svojo družino tako tesno zvezan z nesrečo in srečo države, da je njegova dolžnost upreti se židovskemu vplivu in njegovi korupciji ter priboriti veljavo krščanskim načelom, ki so podlaga monarhijam.

Ko je lansko leto nemški princ, sedanji cesar Viljem II. izrazil se v ožjem krogu, da bodo krščanska načela zvezda-vodnica njegovim dejanjem, odmevale so njegove besede po vsi Nemčiji in tudi dober Avstrijec bi jih moral biti vesel. A kako so se repenčili židovski listi! Prej so ležali v prahu pred mogočno Nemčijo ter vsakemu očitali izdajstvo države, kdor ni javno zagovarjal ožje, državno-pravne zveze Avstrije z Nemčijo. Na mah pa so židje obrnili plašč ter proslavljali francosko republiko in socijalnega demokrata Bebela. Ko je ta rogovilež v svojem govoru radostno se spominjal leta 1866., natisnili so naši židovski časniki oni odstavek z razprtimi črkami. Namen je vsakemu jasen, da bi se ne vzbudil v Avstriji krščanski duh k večji delavnosti ter uničil židovsko moč.

Povsod vodi te zajedalke le sovraštvo do krščanstva in lastni dobiček. Židovski časnikarji postajajo milijonarji, delavcem pa kažejo fevdalce, klerikalce in enake moče kot sovražnike delavskega stanu. Ali morda ne vé žid, da delavcu prede pajek pajčevino po trebuhu, ker ga sam izžema s svojo špekulacijo? To on dobro vé, a vedeti nočejo oni ljudje, ki podpirajo žide. Kaj naj rečemo o onih antisemitih, ki brez usmiljenja vihté gorjače po židovstvu, pa od njih kupujejo obleko in živež, židovskim zagovornikom izročajo svoje pravde, židovske zdravnike kličejo k bolnikom in vso svojo modrost srkajo iz židovskih listov? Kaj naj re-

čemo o ljudeh, ki židovske krošnjarje mečejo iz hiš, židovskim milijonarjem pa ližejo roke?

Gotovo je še marsikomu znano, kako so ravno židovski časniki v decembru minolega leta objavljali lažnjive telegrame o Bismarcku in Rusiji. Edini namen je bil le ta, da bi Avstrijo sprli s sosednjima državama in sami obdržali si vpliv v državi. Vsak avstrijski domoljub mora se vprašati: Kdo dela javno mnenje, kdo vlada v Avstriji? Mero-dajni krogi naj bi odprli oči ter pomislili, da je Avstrija krščanska in mnogojezična.

Družbe sv. Cirila in Metoda redna III. velika skupščina v Ptui

dné 29. julija 1888.

(Dalje.)

3. Glavni društveni blagajnik dr. Josip Vošnjak poroča o denarnem stanju blezo tako:

Račun o dohodkih in troških družbe svetega Cirila in Metoda kaže za leto 1887 dohoda gld. 8638-34 in prištevisi blagajnični zastanek koncem 1886. l., ki je znašal 5620 gld. 70 kr., skupaj gl. 14.257-04. Troškov je bilo gl. 6983-25, torej koncem 1887. leta ostanek v blagajni gld. 7273-79 in dolžno pismo šolske občine v znesku 700 gld. Podružnice so nabrale in poslale glavni družbi gld. 7224-06. Nad 100 gld. so nabrale: Prva ljubljanska gl. 299-21, šentjakobsko-trnovska v Ljubljani gld. 235-48, šentpeterska v Ljubljani gl. 267-81, celjska gl. 251-72, celovška gl. 100-40, novomeška gl. 110-65, braslavška gl. 100, gorenje-gradska gl. 120, tržaška gl. 300, žavska gl. 124, vrhniška gl. 291, postojnska gl. 104-89, slovenji-graška gld. 104-05, idrijska gld. 104-80, trnovobistriška gld. 109-40, begunjska pri Cerknici gl. 125-25, na Zidanem mostu gl. 140, ženska v Trstu gl. 440-02, smledniška gl. 131-90, ormoška gl. 300, ostale menj ko 100 gl., ker so ustanov-

LISTEK.

Ponedeljsko pismo.

Pri nas zdaj mlatijo, da se vse kači. Mlačev je jako koristno delo, oživlja moči celó beračem, ki prej s praznimi malhami komaj sopihajo od hiše do hiše, zdaj pa s polnimi vrečami žita kar letajo od skednja do skednja. Vi v mestih hočete nam enaki biti, telovadite, pa ne pomislite, da ste s tem enaki le našim pastirjem, ki skačejo in kozolce preobračajo, a s tem niti enega snopa ne omlatijo, pač pa s to telovadbo dostikrat živino v škodo spusté, da imajo zvečer zopet domá telovadbo. Vi tudi mlatite po zborih, pa večjidel — le prazno slamo, in oni, ki še prazne slame niso zmožni mlatiti, vam pritrjujejo in ploskajo, da bi se vsaj tako vdeležili prazne slame.

Mi ne mlatimo prazne slame, a mi mlatimo skoraj za prazno slamo. Mi redimo živino, pa nič ne priredimo. Mi pridelujemo človeško srce razveseljujoče vino, pa se ne veselimo. Mi vse to dajemo vam mestnim ljudem in radi bi vam dajali, ko bi le vi ne bili tako umazani. Ako moramo mi prodajati pšenico izpod dva goldinarja mernik, teleta po 10 do 12 kr. funt in vino po 5 gld. vedro, pač vi lahko jeste bel kruh in pečenko in si zmakate suho grlo z rujnim vince. Pravično bi bilo, ko bi

se ne samo tovarnarjem, nego tudi kmetom dovolila izvozna premija, katero naj bi mesta plačevala. To bi bila enakost. Ali ko bi se ta enakost uvela, bi vi mestni ljudje precej za drugo enakost poskrbeli: zvišati bi se vam morala plača in štacunarji bi si sami zvišali ceno in vaš prihodnji položaj bil bi enak sedanjemu. Ko je bila letos v gospodski zbornici debata o izvozni premiji, je neki grof zahteval, ako država nekaj zagotovi tovarnarjem, naj tudi delavcem nekaj zagotovi, namreč minimalno plačo, pri kateri se še more shajati. Ta enakost pa ministru ni bila nič kaj všeč, kajti rekel je, ako delavcem zagotovimo toliko, da bodo mogli shajati, moramo tudi tovarnarjem njih obstanek zagotoviti. Minister ima prav. Daj tovarnarju milijon na leto in gotovo je slab tovarnar, ako z enim milijonom ne more napovedati konkurza. Ako se pa tovarnarjem ne more minimum zagotoviti, naj se tudi delavcem ne. Živela enakost!

V dunajskem mestnem zboru se je predlagalo, naj magistrat poizvé, koliko imajo tuje tvrdke na dunajskih hišah vknjiženega kapitala in sicer zagradel, da bi se tuji kapitalisti privili k dokladam za mestne potrebe. Lepo hrepenenje po enakosti! A kapitalisti si ne bodo preveč belili las, povišali bodo obresti in njih dohodki bodo enaki sedanjim. Zgledov imamo dovolj. Deželni zbori so naložili zavarovalnim društvom, da morajo toliko in toliko na leto plačevati požarnim brambam. Zavarovalnice so

bile precej pripravljene, ker ni bilo treba drugega kot zavarovancem premijo povišati. Tudi država je bila nekdanj tega mnenja, da bi bilo dobro, ko bi jej kapitalisti od svojih obresti nekaj davka plačevali. Pri srebrni in papirni renti n. pr. je odtrgala pri obrestih 16%. Država je skrbela, da bi bili vsi ljudje enaki v tem, da bi vsi davke plačevali, a kapitalisti skrbé, da so jim obresti vedno enake. Zato je tudi kurz obdačeni renti navadno 80, ko bi bil drugač al pari.

V Italiji so pa še bolj napredni, kakor pri nas, in zato so tam še bolj za enakost vneti, kakor pri nas. Ko sem bil v Loreti, pripovedoval mi je neki tamošnji duhoven, da je pri baziliki država za ključarja. Kedar se odpró nabiralnice za miloščino, mora biti zraven državen pooblaščenec, ki vzame tretjino miloščine za državo. Ker je pa od tačas že več let minolo, mislim, da so zdaj prišli že do popolne enakosti, namreč, da zdaj romarji polovico darujejo cerkvi, polovico pa državi. Cerkevno imetje se je v zadnjih letih sploh razdelilo med cerkvijo in državo in da bi se enakost popolno izvela, hoče Črispi letos preosnovati tudi oskrbovanje pobožnih zavodov. O égalité!

Začel sem s slamo in končam s tem, da Vam, g. vrednk, svetujem, da si mislite, kedar pišete o enakosti, da mlatite prazno slamo, kakor jo je tudi danes mlatil Vaš

S—n.

nine večinoma bile vplačane v letu ustanovljenja. Zahvaliti se nam je onim podružnicam, ki so skušale redne doneske zvišati po napravi veselie družbi v korist. Šenpeterska v Ljubljani je izročila 167 gl. 81 kr. kot dohodek veselice, ribniška 24 gl., šentjakobsko-trnovska 16 gl. 35 kr., idrijska 16 gl. 62 kr., premška 6 gl. 10 kr. V svojih oporokah so se spominjali naše družbe sledeči dobrotniki: č. g. Pr. Šabec, duhoven v Utovljah pri Sežani, g. Jos. Rozman v Ljubljani in Magd. Golob v Radovljici po 100 gl. Med daritelji mi je omeniti pevskega društva „Slavec“ v Ljubljani 50 gl., posojilnice mariborske 100 gl., banke „Slavije“ v Pragi 200 gl., Čehov 155 gl.

Troški so znašali 6983 gl. 25 kr., torej so dohodki presegali troške za 1655 gl. 9 kr. Za otroške vrtece ali zabavišča je družba potrosila 2380 gl. 92 kr., ker je bilo treba skrbeti za pripravo potrebnih sob, za notranjo upravo i. t. d. Redni troški so manjši, ker zadevajo le plače za vrtnarice in stanovanje. Drugi znatni troški so bile podpore občinam za zgradbo novih ljudskih šol. Dovolile so se občinam na slovensko-nemški meji na dolžna pisma, v katerih so se obvezali krajni šolski sveti, da vrnejo družbi posojila, ko bi se na šolah ne poučevalo v slovenskem jeziku. Jedni občin pa se je dalo posojilo 700 gl. pod to, da jih vrne tekom leta, kar je krajni šolski svet obečal.

Družba je izdala svoje knjižice v 6000 iztisih, kar je stalo nad 400 gl. Mnoge podružnice, zlasti na Koroškem, so prosile, da bi jim družba poslala različnih knjig, posebno za mladino. Družba je tem prošnjam ustrezala in za 468 gl. 50 kr. molitvenih, poučnih in zabavnih knjig razposlala. Tudi za študentske kuhinje je odbor dovolil nekaj podpor, slovenski dekliški šoli v Celji pa je podaril znesek 300 gl.

Koncem 1887. l. je bilo v blagajnici 7273 gl. 79 kr., ki so bili večinoma vloženi pri raznih slovenskih posojilnicah, ostanek pa v poštni hranilnici.

Naj še dodam, da je v tekočem letu do konea julija bilo dohodkov 4407 gl. 77 kr., kar kaže, da se slovenski narod zanima za družbo, katere blagi namen je, podpirati slovensko šolstvo na katoliški podlagi ob slovenskih mejah. Ker so troški znašali le 804 gl., razpolaga družba z zneskom 10.877 gl. 56 kr. Od svojega pričetka do zdaj je nabrala družba 19.557 gl. 72 kr., izdala pa 9680 gl. 16 kr.

Sklepno dá blagajnik še nekatera pojasnila, priporočajoč častitim podružničnim blagajnikom isto požrtvovalnost, s katero so se odlikovali v pretekli dobi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. avgusta.

Notranje dežele.

Cesar je zadnje dni sklenil, da se ne bo vdeležil vojaških vaj na južnem Štajerskem.

Naučni minister je imenoval kot nova zasebna docenta na dunajskem vseučilišču dr. Kr. pl. Ehrenfelsa za modroslovje in dr. Fr. Pastrneka za slovansko jezikoslovje.

Vzdržujejo se vesti, da bo odstopil minister **Gautsch**. Kot novega kandidata za naučni portfelj imenujejo grofa Latourja, odločnega konservativca, ki je sedaj poročevalec za obrtne šole in umetnije v naučnem ministerstvu.

Dunajski tečaj za izvežbanje **štabnih častnikov** se bo preosnoval. V prvi vrsti se bo podvojilo število onih stotnikov, ki se vsako leto pokličejo v to vojno šolo, da se tako zadosti povišani potrebi štabnih častnikov v stalni vojni in domobranstvu.

Ogersko finančno ministerstvo je že izdelalo proračun za prihodnje leto razven točke „finančno ministerstvo“. Tisza je sklical v dan 13. t. m. enketo 25 strokovnjakov, ki se bodo posvetovali o postavnih načrtih gledé odkupa regalij in podržavljenja pravice za krčmarjenje.

Vnanje države.

Delovanje **papeža Leona XIII.** za oprostitev sužnjev je obče znano. Sedaj, ko se je dosegel srečen uspeh v Braziliji, obrača sv. Oče svojo pozornost v tem oziru posebno na Afriko. Pri tem ga posebno podpira nadškof tuniški in algijski, kardinal Lavigerie. Papež hoče za ta vzvišeni nalog najprvo pridobiti naselbinske države, da bi zložno ž njim deloval na korist ubogim sužnikom. Zaradi tega je minole dni kardinal Lavigerie v pariški cerkvi sv. Sulpicija, ki je bila natlačena poslušalcev, predaval o tem predmetu. Iz Pariza bo šel v London in od tod v Belgijo, koje kralj je protektor Kongo-države.

Vesti o ločitvi zakona **srbskega** kralja si nasprotujejo. Na eni strani se trdi, da se je pristojni cerkveni zbor razšel, ne da bi bil rešil to zadevo, z druge strani pa se poroča, da se konzistorij še posvetojuje in da je pozval kraljico Natalijo, naj imenuje moža, ki je bo pri teh obravnavah zastopal. Toliko pa je gotovo, da se še vedno trudijo nekoji vplivni krogi spraviti kralja s kraljico.

V **Bolgariji** se v ogromnem številu razširja neki list, ki napoveduje, da bo v kratkem zapustil Koburžan Bolgarijo. Ta tiskovina pravi: V avgustu 1885 je zmagonosno zavihrala bolgarska zastava v vshodni Rumeliji, v avgustu 1886 je bil Battenberžan odstavljen, v avgustu 1887 je prišel Koburžan v Bolgarijo in v avgustu 1888 bo slednji iztiran iz Bolgarije, kakor se je to sklenilo pri petrogradskem sestanku. — V Sofiji se govori, da sta Italija in Anglija popolnoma zapustili princea Koburškega.

Ruski vojni minister Vannovski je odpotoval na avstrijsko mejo nadzorovat vojno. Ob enem bo minister prometa, Posjet, pregledal vse železnice v Poljski in Volhiniji. — Minolo soboto se je otvorilo novo vseučilišče v sibirijem mestu Tomsku.

Francoski vladni krogi so bajé jako dobro poučeni o namerah **nemške** politike. Nemčija hoče najprvo osamiti Francijo, potem pa ž njo temeljito obračunati. Mejni dogodki jej bodo zadosten povod k temu. Vendar pa se Francija tolaži s tem, da Evropa ne bo mirno pustila naraščati nemške veljave na francoske troške.

Francoska proračunska komisija se je posvetovala o mornaričnem proračunu, potem pa je pretrgala svoje zasedanje do dne 12. septembra. Pred sklepom se je izjavil minister mornarice, Krantz, da ne more gledé izvanrednega kredita 6.700.000 frankov odstopiti niti za vinar. Zato je pa sklical naučni minister Lockroy neko komisijo, ki naj bi se posvetovala o zboljšani srednjih šol. V tej komisiji je 52 moških in 2 ženski. Pravico glasovanja imajo profesorji, nadzorniki, zdravniki, da, celo časnikarji. Javno mnenje je prepričano, da Lockroy niti ne namerava doseči s to enketo kakega vspeha, marveč hoče le, da bodo o njem pisali listi.

Italijanska „Tribuna“ piše: Neresnična je vest, da namerava Vatikan preprečiti obisk nemškega cesarja. Knez Bismarek je marveč vprašal Vatikan, ali bo sprejel tem povodom cesarja Viljema, kakor leta 1884 Friderika. Vatikan je odgovoril po svojem dunajskem nunciju sklicevaje se na noto Vatikana iz leta 1872, ki slove: Sv. Oče ne sprejme katoliških vladarjev, ki stanujejo v Kvirinalu ali ki prej obiščejo italijanskega kralja. To pa ne velja gledé nekatiških vladarjev in princev. — Na liparskem otoku Vulkanu se je nepričakovano odprlo žrelo do sedaj neznane ognjenika. Bruhanje je takó preplašilo tamošnje prebivalce, da so zapustili otok.

„Agenzia Stefani“ javlja: Prebivalci **Zule** so prosili že pred dvema letoma Italijo, naj prevzame vrhovno oblast nad to pokrajino. To prošnjo je Italija sedaj uslišala. Pred italijansko ni tam vihrala nobena druga zastava, kakor egiptska, ter Italija že od leta 1885. plačuje tamošnje bašibozuke.

Angleški vladni krogi so trdno prepričani, da je mnogo korenitih nasprotij mej nemškimi cesarjem in kanclerjem. — V spodnji zbornici se je izjavil Fergusson, da bo v srednji Afriki kmalu omejeno kupčevanje s sužniki, ker dotične težnje angleških, nemških in vshodno-afriških družb po svojih močeh podpira sultan zanzibarski.

Turčija namerava brzojavnim potom pozvati svoje zastopnike, naj opozoré podpisatelje berlinske pogodbe na bolgarske razmere. Turčija navaja kot nagib k temu koraku bolgarsko priposestev železnice mej Belovo in Vakarelom. Ruski veleposlanik jej je to odsvetoval, zaradi tega se ta okrožnica še ni predložila sultanu v potrjenje. Skoraj gotovo so Turčiji svetovale to postopanje Avstrija, Anglija in Italija, da bi takó vsaj nekoliko izvedele o petrogradskih, nemško-ruskih dogovorih.

Rumunija jako nujno utrjuje Bukarešt. Trdnjave Asumac, Pantelejmen, Černica in Kavelul so skoraj gotove. Pri tem ima vlada najetih 2000 delavcev. Iz Essena je došlo minole dni veliko streljiva za topništvo. — Neka vladna objava, koje so ponatirnili vsi bukareški listi, pravi gledé trgovinske pogodbe z Avstrijo, da mora slednja storiti prvi korak, ako hoče, da se pričnó nove obravnave.

Izvirni dopisi.

Iz Prage, 31. julija. Slavnost „porcijunkule“ slavimo tudi tu, in sicer v Pragi pri frančiškanih, Mariji Snežnici, pri kapucinih na Hradčanih, pri sv. Jožefu na Poříči, pri minoritih in sv. Jakobu; razven Prage praznujejo še v tridesetih mestih na Češkem, Moravskem in Šlezijem ta samostanski praznik.

Tukajšnje literarno društvo „Alliance française“ sestavlja vsa francoska dela, koja so izšla na svetlo, v češkem prevodu. Vsled tega pozivlje češke pisatelje, naj mu objavijo vse spise, koje je kedó preložil ali je še prelaga. Seznam teh knjig objavljen bode pa v posebnem spisu. Prevodi iz francoščine morajo biti 1. taki, ki so posamično bili natisnjeni;

2. bodisi, da izšli v bibliotekah ali časovnih izdajah, na pr. „Libuše“, „Matice lidu“ itd., 3. koji so bili objavljeni v mesečnih, tedenskih ali sploh v časopisih in 4. koji so v rokopisih. Ume se, da ti prevodi obsejajo vse stroke slovstva. Seznam z mnogobrojnimi proizvodi poslan bode na svetovno izložbo v Pariz. Vrh tega je francosko združenje pripravljeno posredovati med češkimi pisatelji v tem zmislu, da ono vsakemu, koji se priglasí, naznani, je-li kak spis preložen ali ne, kajti pripetilo se je že, da so časih jeden spis trije pisatelji sočasno prelagali. Sploh francosko združenje pri vsaki priliki s pravo francosko radovoljnostjo ustreza v vseh pitanjih gledé literature in sploh Francije.

„Schulverein“ ne deluje samo po Češkem, Moravskem, po slovenskih pokrajinah, nego i celó, kakor iz prijateljskega pisma posnemljem, — na Balkanu. Razširil in ugnezdil se je po nekaterih bosenskih mestih, da bi tam pomagal nemškim šolam, seveda ne za domače prebivalstvo, temveč za avstrijske uradnike, dasi ti niso pravi Nemci. V stolnem mestu bolgarskem, v Sređci, vzdržuje „Schulverein“ nemško šolo. Zanimljivo je, da ima posebno namerjeno na češka deca. Bolgarom še na misel ne pride, da bi deca svoja pošiljali v nemško šolo, bolgarskih šol je mnogo in so dobre. A v Sređci je mnogo čeških rodbin, koje so časih v zadregah, kam bi bilo najbolje pošiljati deca v šolo. Privrženci „Schulvereina“ so bili uverjeni, da bodo češki otroci polnili nemško šolo. Toda zmotili so se. Roditelji češki bodo pošiljali, kakor doslej, deca svoja v bolgarske šole ali pa v — češko šolo, koja se ima v kratkem ondi ustanoviti. — V prospeh „Matice školske“ poslal je Bogdan Prošek, lastnik tiskarne v Sređci, 110 frankov kot ustanovnik; te dni je pa poslal kot dar „Matici školski“ inženér Aleksander Podvorský iz Varšave zlato dansko spono z briljanti in safirjem, cenjena nad 150 gl., in zopet nek drug rodoljub volil je na smrtni postelji društvu — zlato žepno uro in zlat prstan z biserom, vse to se bode prodalo na korist društvu. Baš izdano letno izvestje „Schulvereina“ poroča o čnosti tega društva; društvo vzdržuje na Češkem 35 šol z 82 razredi in 59 materskih šol z 75 oddelki. Podpore je prejelo v minolem šolskem letu 56 šol, 27 otroških zabavišč in mnogo učiteljev, 16 občin pa podporo za šolske zgradbe. Iz tega sledi, kako je treba, da napnemo vse sile, in odvrčamo nevarnosti narodnosti češki grozeče.

Iz časnikarskih krogov vam javljam, da se liberška „Volkszeitung“ preseli na Dunaj, kjer bode i nadalje izhajala kot takozvani antisemitski dnevnik, a tudi jeden nemških listov v Češki Lipi postane glasilo antisemitsko ali protižidovsko za severno Češko; umeje se, da so ti listi zajedno tudi zoper češko-slovanski živelj.

Poročam vam še, da je v obrtnem muzeji plzenskem izložen model spomenika Josipa Kajetana Týla, koji je leta 1856 ondi umrl in počiva na grobji sv. Nikolaja. Spomenik Týlov postavljen bode v najlepšem oddelku mesta Plzne, v mestnem parku Smetanovem, kjer sta postavljena že spomenika Kopeckega in Smetane. Pred petimi leti utvorilo se je v Plzni društvo, koje ima namen, postaviti Týlu, češkemu dramaturgu, dostojen spomenik, koji bi kazal svetu, da ima Plzen spomine nepozabne do buditelja, pisatelja in stvaritelja češke Talije, koji je v tem mestu živel, delal in umrl. Letos je baš 80 let, ko se je K. Týl porodil v Kutní Gori; izmej njegovih prevedenih iger v slovenščino imenujem v prvi vrsti „Požigalčeva hči“. Model, v obliki herme, je umeteljsko delo B. Seelinga.

Fakejizno mestno zastopništvo v Opavi se še vedno upira dovoliti „Matici školski“ zgradbo poslopja za češko gimnazijo, za koje so načrti in vse potrebno že davno pripravljene. Osobito „Opavský Týdenník“ piše v tej zadevi zanimljive stvari. Županov namestnik proglasil je v soglasji vsega mestnega zastopništva, da takó ravnaajo zaradi tega, da bi bodisi zaprečili zgradbo gimnazijalnega poslopja, ali pa kar možno dolgo zavlekli.

Konečno javim še, da se tu mudí že nekoliko dni vrednik petrogradskega lista poljskega „Kraj“, g. Erazem Pilz. „Kraj“ spada, kakor znano, med one časopise, koji z veliko iskrenostjo in vzorno temeljitostjo in nepristranostjo pišejo o čeških in o slovenskih razmerah.

Iz Maribora, 1. avg. (Razstava družbe vednega češčenja.) Kakor je letos celi katoliški svet proslavil zlato mašo sv. Očeta v Rimu z vatikansko razstavo, tako hočejo verniki lavantinske

škofije zlato mašo svojega višjega pastirja proslaviti z razstavo cerkvene obleke družbe vednega češčenja. V ta namen je omenjena družba, ki že sedem let blagodosno v naši škofiji deluje, vso cerkveno obleko, ki jo namenijo letos revnim cerkvam podeliti, v obednici duhovskega semenišča lično razstavila in to razstavo včeraj, dne 31. julija, ob 1/2 10. uri predpoludne v navzočnosti prevzvišenega mil. knezoškofa otvorila. Neutrudljivi predsednik družbin prečast. g. korar Lovro Herg so z gijljivimi besedami ta namen letošnje razstave pričujočim razložili, mil. knezoškof so se za ta izraz ljubezni prav lepo zahvalili ter si natančno ogledali razstavo. Poleg krasnih mašnih plaščev in obilne platnene obleke razstavljene so tudi nekatere druge reči, ki se potrebujejo pri daritvi sv. maše, namreč nekoliko mašnih knjig, altarnih pultov, podob itd. Največjo pozornost pa vzbujajo podobe krasnih daril, katera je duhovništvo omislilo in danes poklonilo svojemu višjemu pastirju za zlato mašo, namreč krasen zlat kelih, dragocene mašne knjige in dve lepi altarni blazinici.

Iz VII. letnega poročila društva vednega češčenja, ki se je ob priliki otvorjenja razstave razdelilo, vidimo, da je družba imela 1809 gld. 76 kr. dohodkov in 1753 gld. 20 kr. troškov, torej 56 gld. 56 kr. prebitka. Za ta denar se je pripravilo 20 mašnih plaščev, 10 alb, 15 roketov, 4 vela, 3 plaščki za ciborije, 16 stol, 1 pluvijal, 2 dalmatiki, 8 altarnih blazinic, 2 antependija in velik kup cerkvenega perila in drugih reči.

Poročilo pravi, da je odbor gledal bolj na dobroto blaga in tvarine, kakor na množino oblačil, kar je popolnoma pravo, ter opominja cerkvene predstojnike, naj povsod oskrbijo pripravne omare vsaj za mašne plašče, ki bi se naj po dolgem polagali ali obešali, ne pa v predale tlačili ter tako hitro pokvarili.

Razstavo obiskujejo priprosti in imenitni ljudje v obilnem številu. Brez dvoma so take razstave v mestih jako primerno sredstvo, da se katoliška zavest budi in krepi; naša razstava pa je še bila lep uvod k svečanostim zlate maše Njih prevzvišenosti mil. knezoškofa Jakoba Maksimiljana, ki se ima slovesno praznovati dne 2. avgusta v stolni cerkvi mariborski.

Ker Vam itak menim obširnejše poročilo o tej slovesnosti poslati, omenim zdaj samo to, da že danes na predvečer zlate maše vse priprave kažejo, da bode ta cerkvena svečanost prekosila vse cerkvene slovesnosti, kar smo jih do zdaj v Mariboru doživeli.

Iz Ščavniške doline, 2. avgusta. (O zlati maši č. g. Jožefa Simoniča.) Naš bivši dekan in župnik pri sv. Jurju na Ščavnici, č. g. J. Simonič, ki so se lani podali v pokoj k sv. Petru pri Radgoni, praznovali so ondi 29. julija svojo zlato mašo. Župljani sv. Petra, zlasti pa deklško društvo in g. župnik Anton Belšak, so se veliko trudili, da so za to izvanredno slovesnost vse lepo okrasili in vse potrebno pripravili. In tako je bila ta svečanost res veličastna. Udje prostovoljnega gasilnega društva so skrbeli za lep red, deklško društvo je vse lepo okrasilo in se skoro polnoštevilno vdeležilo svetega opravila v beli obleki in z vencem na glavah, č. g. župnik pa so odprli svoj farovž ter gostoljubno sprejeli vse duhovnike in bližnje sorodnike zlatomašnikov. Ob 1/2 10. uri je sprevala 14 duhovnikov še dovolj čvrstega zlatomašnika v slovesnem sprevodu v cerkev; njihovi najljubši prijatelji so jim pri daritvi sv. maše stregli, pevci z Radgone pa so z lepim cerkvenim petjem sv. mašo spremljali. Cerkvni govor so imeli v. č. g. dr. Ivan Križanič, stolni kanonik v Mariboru, ki so po jako primernem uvodu razlagali, da je prav za prav vsaka daritev sv. maše zlata maša, posebej pa Slovenci imenujejo tisto sv. mašo zlato, katero duhovnik po dovršenih 50 letih svojega mašništva opravlja. Besede pridigarjeve so poslušalcem segale globoko v srce in bodo gotovo tudi obrodile obilen sad. Ljudstva se je pri zlati sv. maši toliko zbralo, da niti eden del ni imel v cerkvi prostora, drugi so morali na holmcu okoli cerkve ostati; vkljub temu pa je bil povsod najlepši red in niti najmanjšega nemira ali nereda ni bilo nikjer opaziti.

V župnijskem hramu je bil za duhovnike in sorodnike pripravljen obed, pri katerem so se navdušene napitnice slišale in pozdravljenja prišedša od blizu in daleč naznanjala. Pri mizi je tudi zlatomašnikov stričnik dr. Fr. Simonič, skriptor vseučilišne knjižnice na Dunaji, poklonil zlatomaš-

niku in vsem gostom svojo krasno spominsko knjigo, ki jo je s pomočjo č. g. župnika Jakoba Meška spisal in izdal povodom te svečanosti. Ta knjiga v 8° obsega 154 strani in opisuje dr. J. Ploheljna, imenitnega humanista in dobrotnika slovenskega, njegovo domačijo in rod v Ivanjkoveh, in lahko velja ob enem kot spominska knjižica za stoletno slovesnost župnije svetinske, ki se bode 15. avgusta pri Svetinjah praznovala. Knjiga je ozaljšana z osmimi lepimi slikami in z rodoslovnica, iz katerih je dopričano, da so zlatomašnik in sploh Simoničev rod v bližnji zlahti s slavnim dr. Gregorjem Ploheljnom. Knjiga utegne zanimati razun zlatomašnikovih sorodnikov in rojakov tudi druge Slovence, zato jo je gosp. izdatelj dal tiskati v več iztisih, ki se pri njem na Dunaji dobivajo iztis po 1 gld. 25 kr. s poštnino vred. V knjižici se nahaja tudi kratek življenjepis zlatomašnikov, iz katerega posnamemo samo toliko, da so č. g. Jožef Simonič bili rojeni 17. marca 1813, in po dovršenih študijah v Mariboru in Varaždinu bili posvečeni 29. julija 1838. Kot kapelan so služili pri sv. Lovrencu v Pušavi in v Radgoni, od koder so šli za župnika v Središče, naposled pa za župnika in dekana k sv. Jurju na Ščavnici. V vseh svojih službah so bili gosp. zlatomašnik vesten delavec, pobožen duhovnik in ljubezniv človek, zato so bili tudi od svojega višjega pastirja in celo od svetlega cesarja odlikovani.

Naj č. gosp. zlatomašnik v zavesti, da so vedno svojo dolžnost storili, zdaj v počitku mirno zavživajo sad svojega truda, kedar pa bode Bogu všeč, naj jim podeli krono večnega življenja. S to željo, ki se je večkrat slišala v napitnicah pri obedu, sklepamo to poročilo o zlati maši želeč č. gosp. zlatomašniku še mnogo mnogo let!

Trgovska in obrtniška zbornica.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko imela je, kakor smo že javili, dne 25. maja 1888 redno javno sejo, kateri je predsedoval gospod zbornični predsednik Josip Kušar in katere so se vdeležili naslednji gospodje zbornični udje: Oroslav Dolenc, Vekoslav Jenko, Anton Klein, Frau Kollman, Makso Krenner, Mihael Pakič, Ivan Perdan, Vaso Petričič, Josip Ribič, Fran Ks. Souvan in Jernej Žitnik.

Gospod predsednik izjavi, da je za sklepčnost potrebno število zborničnih udov navzočnih, otvori sejo ter imenuje overovateljema zapisnika gospoda zbornična svētnika Maksa Krennerja in Vasa Petričiča.

I. Zapisnik zadnje seje se odobri.

II. Zbornični tajnik poroča v imenu odseka o doneskih k razhodkom strokovne šole za umetno vezenje in šivanje čipek, ki se ima ustanoviti v Ljubljani. Poročevalec naznanja, da je c. kr. deželni šolski svet vsled ukaza Njihove vzvišenosti gospoda ministra za uk in bogočastje z dne 5. januarja 1888. šte. 17.974 o ustanovitvi strokovne šole za šivanje čipek in umetno vezenje javil zbornici z dopisom od 10. januarja 1888. šte. 34 sledeče:

„Gospod minister za uk in bogočastje mi je, rešujoč tukajšnje uradno poročilo od 5. septembra 1886, šte. 2733, s katerim so bile priporočene in predložene vloge kranjske trgovinske in obrtne zbornice in mestnega zastopa Ljubljane o ustanovitvi strokovne šole za šivanje čipek in za umetno vezenje, javil z visokim ukazom od 5. januarja t. l., br. 17974, da se je osrednja komisija za obrtni pouk o rečeni prošnji, kateri se je tudi pridružil deželni odbor kranjski z vlogo od 22. oktobra 1886, br. 6890, posvetoval ter sklenil, priporočati ustanovitev rečene šole naučnemu ministerstvu.

Uvažujoč predloženo utemeljitev prosilcev in ozirajoč se na rečeni sklep osrednje komisije, voljan je gospod minister, izjaviti se v načelo za to, da se o mogočih finančnih sredstvih osnuje v Ljubljani taka strokovna šola, in sicer s slovenskim učnim jezikom.

Ker so s takim zavodom spojeni ne mali troški, jednokratni o ustanovitvi ter tekoči za vzdrževanje, in ker teh troškov ne more prevzeti sama država, to je najprvo potreba zvedeti, kolike doneske bodo dajali drugi činitelji.

(Dalje prih.)

Dnevne novice.

(Mestna hranilnica ljubljanska) prične delovanje z dnem 1. oktobra.

(Včerašnja „Slavčeva“ veselica) na Koslerjevem vrtu je pokazala, da si sme društvo na svojem novem kapelniku, g. vitezu Ohm-Janušovskem, le čestitati. Prva važnejša točka, ki je označevala pomen te veselice, bil je slavnostni govor, v kojem je izvrstni govornik, g. A. Trstenjak, divno slikal blagotvorno delovanje Nj. veličanstva presvetlega cesarja Franca Josipa I. za vse avstrijske narode, posebno pa za Slovence in delavce. Koncem navdušeno sprejetega govora so pevci s spremljevanjem vojaške godbe „unisono“ zapeli „cesarsko pesen“, občinstvo pa jo je stojé poslušalo ter pri njenem sklepu z gromovitimi „živio“-klici pokazalo, kakó Slovencu vsigdar vskipi srce, kadar se spominja nebrojnih dobrot svojega plemenitega vladarja.

Ostale točke vsporeda izvajale so se z veliko točnostjo; poslušalci so pri vsaki pesmi z obilnim ploskanjem izražali svojo pohvalo vrlemu „Slavecu“, posebno pa njega vzorniku, vedno mladostnemu tenorju g. Medenu. Tudi vojaška godba je pripomogla mnogo k občni navdušenosti; to pa posebno zaradi tega, ker smo zopet po dolgem prestanku čuli nekaj domačih, za koje smo jej bolj hvaležni, kakor za ves njen repertoar oper, operet in dunajskih plesov.

Veliko veselja vzbudil je g. Bajec, ki je jako spretno vodil otroške igre. Predno se je končala veselica, zažgal se je umeteljni ogenj, ki je bil v resnici čaroben. „Slavec“ in njega odbor zaslužita vso pohvalo, ker sta kakor vselej, tako tudi včeraj častno rešila svojo nalogo. — Mej prišleci zapazili so tudi g. okrajnega glavarja Mahkota in trojico zagrebških gostov, gosp. Eisenhutha, hrvatskega skladatelja, in pa naša rojaka gg. Levsteka in Stöckla.

(„Sokolov“ zabavni večer) v spomin Miroslavu Vilharju izvršil se je včeraj pri „Zvezdi“ jako povoljno. Izvrstno je govoril o pokojnem Vilharji župan ljubljanski, gosp. Peter Grasselli. Tudi pevci in godba vojaška izvršili so svoje točke na občno zadovoljnost.

(K sokolskim slavnostim.) Južna železnica dovolila je za udeležence sokolske slavnosti za trejino znižano vožnjo v II. in III. razredu na progah Beljak-Maribor-Ljubljana, Čakovec-Pragarsko-Ljubljana, Zagreb-Zidanimost-Ljubljana, Reka-Sentpeter-Ljubljana, Gorica-Brežina-Ljubljana in Trst-Ljubljana. Listki veljavni bodo od 5. do 12. septembra ter bodo opravičevali za vožnjo z vsemi pošttnimi vlaki. Dobivali se bodo listki na vseh postajah imenovanih prog proti društvenim izkaznicam. Kdor torej želi k sokolskim slavnostim priti v Ljubljano, oglasi naj se pravočasno pri „Sokolovem“ odboru, da se mu dpošlje izkaznica.

(Vilharjeva slavnost) v Planini je preložena na nedeljo dne 26. avgusta.

(Umrli) je dne 1. t. m. v Novem mestu upokojeni prefekt v „Terezijanišči“, preč. gosp. Janez Jelenec, živeč zadnji čas v pokoji v svojem domačem kraju. Pokojnik se je rodil leta 1830 in bil v mašnika posvečen leta 1854. Pokopan je bil dne 3. t. m. N. v m. p.!

(Na Vrhniki) praznovala se bode svečanost v spomin 40letnega vladanja Njega veličanstva v nedeljo 26. avgusta t. l., ter se v tej zadevi že prav marljivo nabirajo prostovoljni doneski. Program svečanosti, ki se bode še-le kasneje nadrobno razglasil, obsegal bode slovesno sv. mašo, banket, ustanovitev trajnih ustanov, blagoslovljenje železnega mosta čez Ljubljano, ljudsko veselico, obdaro-

vanje šolske mladine in občno razsvetljavo. (Vabilo) k shodu v proslavo štiridesetletnega vladanja našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I., kateri priredi podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico, v nedeljo dne 12. avgusta t. l. na Brnci v prostorih gostilne g. pl. Kleinmayr-a, pri lepem vremenu na vrtu, sicer v sobanah. Vspored: 1. Nagovor predsednika. 2. Slavnostni govor; govori posestnik Julij pl. Kleinmayr. 3. Deklamacija: „Pozdrav Njega veličanstvu cesarju.“ Oda po S. Gregorčičevi prirejena za to slavnost; deklamuje g. Jos. Treiber, stud. med. 4. Prisega Rožanke; deklamuje deklica Reg. Koman. 5. Poučni govor o živinozdravstvu, govori zdravnik Dular. 6. Šaljivi

govor; govori posestnik Wuhner. Med posameznimi točkami poje domači pevski zbor in igra domača godba. Shod se prične po blagoslovu ob 1/4. uri popoldne in je vstop dovoljen samo udom in onim, ki hočejo k podružnici pristopiti. Po dokončanem sporedu bo domača zabava. Ker je shod jako vžven, vabi k prav obilni vdeležitvi za podružnični odbor: predsedništvo.

(Dopolnilna volitev v koperskem okraju.) Vnanje občine koperskega okraja imajo voliti poslanca na izpraznjeno mesto po pokojnem A. Križancu. Dan volitve volilnih mož ni še določen, kakor pa poroča „Edinost“, vršila se bode kmalu. Italijanska stranka pričela je že silno agitacijo po vseh občinah, posebno v pomjanski. Pripravite se torej rodoljubi slovenski in avstrijski, da Vam sovražnik ne zaseje ljulike!

(Duhovščina lavantinske vladikovine) poklonila je zlatomašniku ekselenciji knezoškofu J. M. Stepišniku kelih in pateno od čistega zlata. Delo je izvršeno iz 286 1/2 gr. zlata v gotskem slogu na Dunaji pri Brixu in Andersu. Ob kupi ima napis: Calicem salutaris accipiam et nomen domini invocabo. Na posameznih rogljih jabolka so črke imena Jezus.

(Premembe pri sodiščih.) Imenovani so dež. sodišča svetovalci: Državnega pravnika namestnik v Celji g. Jos. Reitter in okr. sodnik v Mariboru g. dr. Eminger za okrožno sodišče v Celji, in drž. nadpravnika namestnik g. Alojzij Torggler za deželno sodišče v Gradci.

(Duhovniške stvari v goriški nadškofiji.) Č. g. Alojzij Faidutti je bil na Dunaji premovovan doktorjem bogoslovja. — Č. g. J. Pavlica je v Rimu v dveh letih dobil naslov doktorja cerkvenega prava. — Č. g. M. Vales dobil je vikarijat v Brancici. — Preč. g. Josip Jeram, dekan cerkljanski, praznoval bo v jeseni petdesetletnico svojega mašništva.

(Toča.) Iz sv. Križa na Primorskem poroča se „Edinost“, da je dne 28. m. m. napravila veliko škodo. Razbila je mnogo oken in potolkla vse poljske pridelke. Polja so bila kakor s snegom pokrita. Ljudstvo je v veliki revščini.

(Imenovanje.) Učiteljem za risanje in slikarstvo na državni obrtni šoli v Trstu imenovan je akademični slikar Evgen Scomparini.

(Mladega morskega volka) vjela sta dva gosпода, ki sta v zabavo ribarila blizu Sušaka pri Reki. Težak je bil 12 klg.

Telegrami.

Praga, 5. avgusta. Iz raznih krajev dohajajo poročila o povodnjih. Zasebne vesti pripovedujejo tudi, da se je ponesrečilo več oseb. Tukaj voda stalno narašča. Več krajev je preplavljenih.

Krakovo, 5. avgusta. Z dežele se poroča o opustošenjih vsled utrganih oblakov in toče. Vihar je pokončal mnogo hiš in mostov. V Tromki je strela ubila dve osebi.

Poslano.

Gospod vrednik! Prav hvaležen Vam bom, ako sprejmete naslednje vrstice v svoj cenjeni list.

Gospod Wiesthaler, c. k. ravnatelj kranjske gimnazije, očital mi je v nekem „Poslanem“ v „Slovenskem Narodu“ dne 18. julija, da sem v državnega zbora seji dne 8. maja o ravnateljstvu kranjske gimnazije govoril nepremišljeno in popolnoma neosnovane besede ter onečastil njegovo dobro ime. Ko sem g. Wiesthalerju v „Slov. Narodu“ odgovoril, da je njegova trditev nepremišljena in neosnovana, ker v svojem govoru dne 8. maja ravnateljstva še omenjal nisem, spravi se je dne 23. julija nad moj govor z dne 1. maja in iz njega posnel jeden stavek, češ, da sem z njim sumničil gimnazijsko ravnateljstvo. Pred svojim odhodom na Gorenjsko dne 25. julija poslal sem „Slov. Narodu“ odgovor na ta drugi napad g. ravnatelja Wiesthalerja, v katerem sem pojasnjeval, da tudi v svojem govoru 1. maja nisem imel namena sumničati ali napadati gimnazijsko ravnateljstvo, še manj pa g. Wiesthalerju kratiti njegovo dobro ime, ker se je bila govorica, nad katero se g. ravnatelj tolikanj spodtika, po Kranji in po Ljubljani raznesla veliko prej, kakor sem imel jaz priliko o kranjski gimnaziji govoriti v državnem zboru.

Dasiravno sta bila oba moja odgovora krajša, kakor „poslani“ g. Wiesthalerja, vredništvo „Slov. Naroda“ mojega družega „poslanega“ vendar ni hotelo sprejeti, ampak mi je pismo sporočilo, da je preobširno, da bi ga moglo tiskati brezplačno, in da ga bode le natisnilo, ako plačam inšersko pristojbino v znesku 6 gold.!

Ko je „Slov. Narod“ o novem letu razvijal svoj program, je med drugim povdarjal, da bode

podpiral prizadevanje naših deželnih in državnih poslancev. Gledé kranjske gimnazije govoril sem v državnem zboru po svojem najboljšem prepričanju; govoril sem v sporazumljenju s svojimi slovenskimi tovariši; govoril sem v smislu deželnega zbora kranjskega, ki se je bil v zadnjem zasedanju tako krepko potegnil za obstanek kranjske gimnazije; govoril sem po volji in želji prebivalcev kranjskega mesta in gorenjskih občin, ki potrebujejo lastno srednjo šolo: ali vredništvo „Slov. Naroda“ je svoje predale pač odprlo neosnovanemu napadu na moje in mojih tovarišev tolikanj utemeljeno in opravičeno prizadevanje, meni pa ni hotelo dovoliti prostorčka, da bi bil meritorično zavrnil trditve g. Wiesthalerja. Naj torej slovensko občinstvo samo sodi, kako zvesto se „Slov. Narod“ drži svojega programa in koliko je vredna njegova možato zastavljena beseda!

V Ljubljani, 6. avgusta 1888.

Karol Klun, državni poslanec.

Umrli so:

2. avgusta. Franc Prepeluh, tesarjev sin, 6 let, Vrtnarske ulice št. 19, davica.

3. avgusta. Ciril Kovač, dimnikarjev sin, 1 mes., svetega Jakoba trg št. 2, vsled katarja v želodcu in črevih. — Pavl Kraine, železniškega čuvaja sin, 6 mes., Cesta na južno železnico št. 1, driska.

V bolnišnici:

2. avgusta. Tomaž Sušnik, dninar, 28 let, Oedema pulm.

Tujci.

3. avgusta.

Pri **Mattéu**: Ana Merhar iz Kočevja. — vitez Dobrovsky, polkovnik mornarice, iz Trsta. — J. Reiling, trgovec, iz Monakovega. — Weich, potovalec, iz Budimpešte. — Binder, Natansky, Thümel z Dunaja. — Malli, zasebnik, iz Kranja. — Franc pl. Langer s hčerjo iz Celovca. — Bortolotti Arnoldo, posestnik, iz Tricessime. — Karol Kheil, bančni ravnatelj, iz Prage.

Pri **Slonu**: Eildler, Löwy, Saaz, trgovci, z Dunaja. — Viditz, inženier s soprogo, z Visokega. — Staffler, dr. Coen, Krall, iz Trsta. — Marija Čosch, iz Zagreba. — F. Dobrovich, kapitan, iz Trsta. — Jožef Scarpa, trgovec, iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		opazovanja	zrakomera v mm			
4.	7. u. zjut.	740-5	15-3	sl. svzhd.	oblačno	0-3 dež
	2. u. pop.	739-6	20-8	sl. zap.	del. jasno	
	9. u. zveč.	739-9	15-4	sl. szap.	jasno	
5.	7. u. zjut.	738-8	18-2	sl. jzap.	sk. jasno	3-2 dež
	2. u. pop.	734-7	22-2	"	oblačno	
	9. u. zveč.	731-6	17-7	"	"	

Srednja temperatura obeh dni 17-2° in 19-4° C., za 2-6° in 0-4° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

6. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 85 kr.
Sreberna " 5% " 100 " 16%	82 " 35 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	111 " 55 "
Papirna renta, davka prosta	97 " 20 "
Akcije avstr.-ogerske banke	865 " — "
Kreditne akcije	314 " 10 "
London	123 " 60 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 77 "
Cesarski cekini	5 " 82 "
Nemške marke	60 " 3 1/2 7 "

Ne zameniti z Radgonsko, to je Radkersburger.

Radenska kislavoda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goric.

Kot zdravilna voda.

Radenska kislavoda ima med vsemi evropskimi kislavodami največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurju in ledicah, ter je neprelenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurju, pri zasliženjih, kadar se napravlja kislavoda v želodcu in črevesu, pri vredu, katarjih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda.

Vsled obilne oglene kisline in oglenokislega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislavoda najbolj priljubljena poživljajoča pijača. Pomešana s kislim vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šumeča, žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo.

Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislavoda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatico, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja.

Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gorkoto. Skušnja uči, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gold.)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo.

Liter radenske kisle vode ima v sebi 0-06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koščke kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, matrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivale, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem prostu vse nesnage. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavniske prevlake so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vspehi, koje so dosegli pri enačih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastoj in franko kopališče radenske statine na Štajerskem.

(35) V zalogi imata kislavodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gld. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gld., žimnate modroce po 20 gld., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe, in sicer

za 20 odstotkov ceneje, kakor drugod.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.

Cenilnik s podobani zastoj in franko.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popolno pozamentirje, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Uzorec blaga resnim kupcem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federnadratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

Ceniki s podobami zastoj in franko na zahtevanje.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče dela v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnathe barve v ploščevinastih pušicah (Blechlüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Spominjajte se ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.